

Autor: Julián Čižmár
Název práce: Štátná vedecká knižnica v Prešove
Vedoucí práce: ing. Tomáš Novotný
Oponent práce: Robert Seidl

Julián zvolil pro svou práci své rodné město, Prešov. Řeší v ní umístění a návrh novostavby slovenské Státní vědecké knihovny - instituce, která v Prešově sídlí v nevyhovujících prostorách, ve více objektech roztroušených po městě. Úvahy o nové budově jsou reálné, na toto téma byla v minulosti vypsaná soutěž. Z jejího zadání stavebního programu Julián vyšel, a ten následně upravil. Zadání je realistické, zajímavé, ovlivňující veřejný prostor města.

Pro hledání vlastního pozemku ve městě zpracoval podrobnou analýzu města, jeho historického vývoje a současné skladby. Pozemek u rezidua hradebního příkopu, v blízkosti centra, je zvolen dle mého názoru s uvážením a vhodně.

Hmota stavby svým měřítkem a proporcemi akcentuje stopu opevnění. Velikost stavby je odpovídající významu instituce, zároveň však nepostrádá jemnost díky svým proporcím. Dělení hmoty na dvě části v horních podlažích je z hlediska objemové kompozice přesvědčivé.

Knihovna je umístěna rovnoběžně s hradebním příkopem, nedaleko od jeho opěrné zdi. Z mého pohledu je škoda, že architektonický koncept knihovny nepracuje s propojením sníženého prostoru hradebního příkopu s úrovní města. Zůstává tak nevyužit potenciál, který výběr tohoto stavebního pozemku přinesl, a který by zároveň unikátně tvaroval knihovnu a její provoz dle místních podmínek.

Základní provozní členění dvou hmot se středovými vertikálními komunikacemi je čitelné a přehledné, i ve vertikálním rozvržení jednotlivých pater. Jako problematiku vidím volbu venkovního parkování i pro služební vozy a obsluhu fondů knihovny. Členění hmoty na dvě části od sebe tvrdě odděluje kanceláře zaměstnanců a knihovní fondy v horních patrech. Obávám se že toto oddělení není adekvátní provozu, a možnost průchodu např. spojovacím krčkem alespoň v jedné úrovni by byla zaměstnanci velmi vítána.

Dispoziční řešení je ve své skladebnosti a kompozici dobře zvládnuté. Při bližším zkoumání se však objevují různé drobné nedostatky: Nutnost chodit do kavárny v přízemí venkem při uzavření výstavního sálu. Nutnost obcházet kontrolní body a schodiště v přízemí při cestě z kavárny nebo sálu k infopultu. Nezakreslené šatny a wc zaměstnanců v obslužných prostorech kavárny a bufetu. Uzavření některých průchozích uliček posuvných skladů v suterenu při obsluze regálů. Absence zázemí obsluhy volných výběrů v horních podlažích knihovny. Poměr délky regálů ve volných výběrech k počtu sedacích míst a volné ploše patra je velmi velkorysý (snad se dá vysvětlit ohledem na budoucí expanzi fondů). Obdobně velkorysé jsou sklady s pevnými regály v suterenu. Striktně chodbové řešení všech podlaží administrativy, bez nějakého velkorysejšího sdíleného prostoru pro odpočinek a neformální setkání.

Řešení fasád s jasnou rytmikou, vysokým řádem a rozdílným výrazem hlavních hmot je zvládnuté odpovídá významu knihovny. Hmota volných výběrů knihovny tak ale získává prakticky celoprosklenné fasády s východní a západní orientací, s jasnou souvislostí na nároky technického vybavení budovy pokud nebudou dostatečně kvalitně stíněny. Zvláště, když k nim přiléhají v některých podlažích individuální studovny o několika metrech čtverečních. Úprav by pravděpodobně musel doznat i tvar "šedových" fasád administrativní části, s ohledem na přirozené osvětlení kanceláří.

Pro technické vybavení jsou připraveny prostory v suterenu. Vzhledem k světlé výšce jednotlivých podlaží 3m by však vedení tras vzduchotechniky zasloužilo podrobnější rozvahu již ve fázi návrhu stavby.

Graficky je práce zpracována velmi kvalitně a přehledně. Opravit by chtěly jen drobnosti - označování výtahů, a trochu zlepšit čitelnost provozu ve schématu - kontrolní rámy oddělující provoz knihovny v přízemí, naznačení možnosti obcházet pulty (např šatna), umístění infobodů obsluhy do volných výběrů a podobně.

Po prostudování projektu jsem nabyl dojmu, že k němu Julián přistupoval velkoryse, odpovědně, pečlivě a s respektem k urbanistické struktuře města. Jsem přesvědčen, že je připraven k práci architekta.

Navrhuji hodnocení B.

V Praze, červen 2019.

Robert Svoboda